

TEKST FRANK WAALS
FOTOGRAFIE ELMER VAN DER MAREL, ANP

In de nieuwe dramaserie *Ik Weet Wie Je Bent*, vanaf 26 augustus te zien op NPO 3, speelt Daan Schuurmans (46) een succesvol advocaat met geheugenverlies. In het echte leven is de acteur de eerste drie jaar van zijn leven kwijt, maar daarna is alles redelijk blijven hangen. ‘Serieus genomen worden als acteur is allang geen issue meer, al was dat natuurlijk ooit wel een probleempje.’

‘Je moet een leerling van het leven blijven’

L

Laten we meteen maar beginnen met de titel van de serie: wie ben je zelf eigenlijk?

‘Tja, goede vraag. Naarmate ik ouder word, kom ik er steeds meer achter dat ik helemaal niet zo vreselijk veel weet. Niet voldoende om altijd en overal zomaar met een duidelijke mening achter te staan. Daarvoor verandert er te veel en is het veel te prettig om vooral flexibel te blijven. Maar ik ben in ieder geval een liefhebbende vader en een aardig acteur wellicht. Eentje die met enig doorzettingsvermogen er het beste van probeert te maken.’

Je speelt een man met geheugenverlies. Wat is jouw vroegste herinnering?

‘De verhuizing van Londen naar Hilversum met het gezin. Ik ben geboren in Rotterdam, maar woonde de eerste drie jaar van mijn leven in Engeland. Daar weet ik niks meer van, maar de overtocht met de boot is mijn eerste herinnering die wel is blijven hangen. Het was donker, ik zat op mijn vaders arm en toen de boot begon te varen, zag ik de lampjes op de kade verplaatsen. ‘Hij rijdt,’ zei ik daarop. Althans, dat vertelden mijn ouders me later. Vervolgens kwamen we in Nederland in een nieuw huis, waar ik mezelf nog midden in de kamer op de salontafel tussen de kartonnen dozen zie zitten.’

Je hebt net ook een verhuizing achter de rug.

‘Drie jaar geleden ben ik met Bracha en de kinderen van Amsterdam naar Haarlem verhuisd. Qua tempo is het op z’n minst vier stappen rustiger. Heel gemoedelijk, comfortabel en rustig, wat het voor de kindjes heel fijn maakt. Lekker op het fietsje naar school, heel idyllisch allemaal. Na 22 jaar in de hoofdstad was dat >

NIEUWE REVU ONTMOET DAAN SCHUURMANS

Waar? In het Lloyd Hotel in Amsterdam. **Wanneer?** Donderdag 12 juli, vlak voor Schuurmans' vakantie. **Verder nog wat?** We zijn net op tijd klaar met het gesprek, als de taxi toert. De acteur moet naar de tandarts en daarna zijn dochter ophalen. 'Je moet gewoon op tijd komen, want de schoolbel wacht niet. Die gaat elke dag gewoon op hetzelfde tijdstip.' Naast zijn rol als advocaat moest Schuurmans zich in 2016 ook in het echt in de rechtszaal melden, nota bene vanwege het spelen van een advocaat op televisie. Tegenover de rechter legde hij en zijn medecastleden van de VPRO-dramaserie *De Maatschap* uit hoe die, op het leven van de familie Moszkowicz gebaseerde, productie precies tot stand kwam.

wel even wennen, maar inmiddels word ik niet meer gek van de stilte. We wonen in een karakteristiek herenhuis. Oud, maar gelukkig wel in een redelijke staat. De nauwkeurig uitgesneden trappetjes en kleine, handgemaakte kozijnen tonen aan dat het huis heel liefdevol gemaakt is. Daar gooi je dan niet zo snel een lik verf overheen. Met respect voor de makers hebben we alles redelijk intact gehouden.'

Voor je nieuwe serie heb je ook veel bijzondere oude locaties mogen aandoen, zoals de koepelgevangenis in je nieuwe woonplaats.

'Dat was echt geweldig. Die plek is zo groots, dat geloof je bijna niet. Het is op een manier gebouwd dat je vanuit het midden al het geluid kunt horen en een overzicht hebt over het hele gebouw. Dat zal bewust zo gedaan zijn. Er hing veel historie in de lucht en het had bijna iets monumentaals, zoals in een kerk. Naast de momenten dat we er aan het opnemen waren, konden we er als acteurs ook even op ons gemak rondkijken. Maar misschien nog wel meer bijzonder was de tbs-kliniek waar ik voor *Nieuwe Buren* moest draaien. De medewerkers en patiënten waren daar net weg toen wij er al in mochten. Hier moet het heel ongezellig zijn geweest, dacht ik.'

Bij de eerste opnamedag wist je al hoe de laatste draaidag zou eindigen. Maakt dat het lastig spelen?

'Het begon allemaal met het zien van een trailer van het origineel. *Ik Weet Wie Je Bent* is een remake van een Spaanse serie en die was echt bloedstollend spannend. Dat sprak mij al aan, plus het feit dat ik met regisseur Hanro Smitsman mocht gaan werken. Twintig jaar geleden had ik op de filmacademie al een klein dingetje met hem gedaan, dus een nieuwe samenwerking moest er ooit nog een keer van komen. Maar dan het verhaal, inderdaad. Dat had ik al van voor tot achter gelezen op het moment dat we begonnen. Mijn theorie is dat het vooral

belangrijk is om een situatie te spelen en daarin niet te veel ruis mee te nemen. Stel je voor dat het karakter dat je speelt zijn vader en moeder is verloren, dan moet je dat niet meenemen in elke scène waarin je in de keuken een boterham staat te smeren. Enkel het smeren van die boterham is soms genoeg. Neem je al die geschiedenis wel mee, dan loop je het gevaar dat de kijker denkt: wat is er met die gozer aan de hand?'

Hoe zit dat boterham smerende karakter in elkaar?

'Ik speel de succesvolle, intelligente strafrechtadvocaat Daniël Elias die getrouwd is met een rechter. Samen vormen ze een sterk bolwerk dat gelooft in de maakbaarheid van het leven en het wegpoetsen van schoonheidsfoutjes daarin. Een getroebleerd figuur, gedreven door macht en eerder een wolf dan de schapen om hem heen. Hij werkt veel te hard, verwaarloost daardoor zijn gezin en heeft, heel cliché, een minnares naast alle andere vrouwen waarin hij ook geïnteresseerd is. Door zijn geheugenverlies denkt hij met een schone lei verder te kunnen, maar niet iedereen gelooft in zijn aandoening. Als kijker vraag je je ook voortdurend af of zijn geheugenverlies fake is of niet, en dat maakt het buitengewoon interessant. Bovendien is het een afgerond verhaal van zestien afleveringen waarin we toewerken naar een finale. Daarna is het klaar. Je krijgt dus echt waar voor je geld. Bij series waarbij er meerdere seizoenen volgen, moet je oppassen dat er na verloop van tijd de sleet niet inkomt. Ook ik verveel me dan snel.'

Kun je zelf goed mensen lezen?

'Als ik iets van mezelf beter zou willen ontwikkelen, dan is het wel observeren en luisteren. Ik kan er soms behoorlijk naast zitten bij mensen. Ik heb een vrij fantasierijke geest, dus misschien projecteer ik wel dingen op mensen die helemaal niet bestaan. Een verschil met het personage dat ik speel, is het feit dat mijn kinderen andere leeftijden hebben. In de serie is mijn oudste negentien, in het echte leven heb ik er drie die een stuk jonger zijn: Sophia van vijfenhalf en de tweeling Kees en Boris van tweeënhalft. In tegenstelling tot Daniël ben ik wel een familiemens, ik ben graag bij de kleintjes. Het maakt me als mens zelfs compassiever omdat ze je een soort ongekende puurheid geven. Ooit zullen ze met teleurstellingen te maken krijgen, maar nu is elk probleem met een flinke huilpartij weer verholpen. En ze kunnen je enorm in

het moment trekken als je een rottag hebt. Ik kan soms redelijk verstrikt raken in mijn eigen gedachten en emoties en daardoor heel erg verengen. Kinderen kunnen je daar met al hun eenvoud heel gemakkelijk weer uittrekken. Dat kan irritant zijn, maar je kunt je er ook aan overgeven en door laten meevoeren. Dat pure wil ik zo lang mogelijk vasthouden, al moet ik ze daarvoor ook van heel veel dingen weghouden. Het vaderschap brengt offers met zich mee die ik graag lever. Zo kreeg ik vlak voor de geboorte van de jongens een Netflix-productie in Japan aangeboden, die ik heb laten schieten om bij de bevalling aanwezig te kunnen zijn. Of ik zo'n serie dan zonder jaloezie en met een andere acteur kan terugkijken? Nee, ik heb 'm maar overgeslagen. Het afzeggen van die opnames is achteraf natuurlijk een prima keuze geweest. Ik ben nu vader van drie kinderen die in verschillende gradaties op mij lijken. Sophia is heel duidelijk een product van ons tweeën. Enorm hands-on en open. Daar zit zoveel leven in, die is echt niet te houden. Ook de jongens lijken natuurlijk veel op ons. Maar het zijn vooral alle drie heel eigen karaktertjes.'

Het kind in jezelf is ook nog niet uitgeraad, zei je eens.

'Ik haat mijn pogingen tot poëzie wanneer ik dingen teruglees! Al kan dat van anderen mij wel weer inspireren. "Je moet ervoor zorgen dat je het kind in jezelf meeneemt op de brug naar volwassenheid," schreef een ander eens. Een zin die enorme impact op me heeft gehad, want verdomme, hoe doe je dat dan? Je moet het voortdurend in de gaten blijven houden en een soort leerling blijven van het leven, niet van de dood. Klinkt ook weer semi-poëtisch, dus misschien eindig ik op een dag nog eens als dichter.'

Wat heb je zelf gedaan waar je je kinderen voor wil behoeden?

'Rond mijn twintigste hing ik veel te lang in de kroeg om te zuipen tot ik erbij neerviel. Maar ja, wie doet dat niet op die leeftijd? Ze zullen het uiteindelijk toch zelf moeten gaan uitvinden, daar kan ik ze moeilijk van blijven weghouden. Mijn vader heeft dat nog wel een tijdje geprobeerd door me op de toneelschool elke dag een brief te schrijven. Daar stonden dan goedbedoelde adviezen in, zoals: op tijd het café uit, want anders ben je de volgende dag heel moe. Ik moest toch nog een beetje aan de studie. Maar ook verhalen over collega's waar hij op dat

'Ik ben wellicht een aardig acteur, eentje die er met enig doorzettingsvermogen het beste van probeert te maken'

moment mee werkte en aan wie hij een grondige hekel had. Daar schreef hij mij uitgebreid over, zonder dat de personen in kwestie dat wisten. Hij heeft het schrijven zo'n drie jaar volgehouden en me in die periode zo'n vijfhonderd brieven gestuurd. Allemaal beginnend met "Lieve Daan". Ik heb ze al heel lang niet ingekeken, maar misschien publiceert ik er nog eens wat van. Mijn vader was journalist en maakte onder andere reportages voor *Brandpunt*. Lang heb ik gedacht in zijn voetsporen te zullen treden, tot dat de leraar in de vijfde klas zei dat er een toneelspeler in me huisde. Plots kreeg ik een rol in de schoolmusical en was ik direct verkocht. Tot vreugde van mijn ouders, want mijn moeder heeft altijd actrice willen worden en mijn vader vond het vak ook reuze interessant. Al zei hij voor mijn gang naar de toneelschool nog wel voor de grap dat ik misschien eerst maar voor hartchirurg moest gaan, dat ik daarna altijd nog acteur zou kunnen worden. Hij was heel bang voor teleurstellingen en heeft volgens mij nog een tijd lang een kinderpsycholoog achter de hand gehad voor het geval dat ik niet zou worden aangenomen in Maastricht.'

Die opleiding heeft geleid tot veel rollen in series waarin geschoten of gevochten wordt. Zoek je dat bewust op?

'Volgens mij volg ik gewoon het script, maar ik neem natuurlijk wel heel veel van mezelf mee naar een set. Er zit misschien iets heetgebakters in mij, dat zou best kunnen. Gelukkig zitten er tussen al die heftige rollen ook wel een paar vriendelijke. Mijn carrière beslaat nu twee ➤

‘Als ik iets van mezelf beter zou willen ontwikkelen, dan is het wel observeren en luisteren. Ik kan er soms behoorlijk naast zitten bij mensen’

decennia en dat levert verschillende reacties op straat op. Laatst sprak ik een jongen van 31 die me vertelde vroeger als 12-jarig jochie, samen met zijn moeder op de bank, *Westenwind* te hebben gekeken. Dat is nu gewoon een kerel met een baard die gaat trouwen en kinderen heeft. Maar ook mensen die mij na al die jaren niet meer koppelen aan een film als *Costa!* of niet eens van het bestaan daarvan weten. Serieus genomen worden als acteur is allang geen issue meer, al was dat natuurlijk ooit wel een probleemje. Mijn tienerfilms als *Costa!* en *Volle Maan* zijn niet echt mals ontvangen. Ik begreep destijds niet waarom journalisten daar een heel item van maakten, maar inmiddels ben ik daar achter. Na het eindigen van het eerste tijdperk-Dick Maas diende zich een nieuwe periode aan, die van de romantische comedy. Wij gaven daar

min of meer het startsein voor. Vanuit de media is het dus eigenlijk heel begrijpelijk dat die films toen op die manier werden opgepikt en in zekere zin mishandeld werden in de kritieken.’

Anders dan in die tijd lijkt het hokjesdenken volledig te zijn verdwenen.

‘De zuilen, of grenzen, zijn inderdaad een beetje weggefallen en dat is best plezierig. Ik prijs mezelf gelukkig dat ik zowel film, televisie als toneel mag doen en daarbij af en toe ook over de landsgrenzen kan kijken. Twee jaar geleden mocht ik heel even ruiken aan Hollywood, toen ik met Donald Sutherland een scène in de serie *Crossing Lines* speelde. Een legende die daadwerkelijk reageerde als ik iets zei. Ik had echte interactie! Nu de jongens thuis wat beter slapen dan in hun eerste periode is er weer wat meer ruimte

voor dit soort dingen. De markt is ook opener geworden door middel van selftaped audities. Niet meer de halve wereld over hoeven vliegen om een castingdirector te overtuigen, maar dicht bij huis je eigen opname maken en opsturen. Buitenlandse klussen zijn slechts een muisklik verwijderd en dat maakt het een stuk toegankelijker. Het vuurtje, voor rollen in het Duits of Engels, smeult dus nog steeds.’

Toch vissen veel acteurs uiteindelijk in dezelfde vijvers. Zorgt dat voor haat en nijd onderling?

‘Don’t compare, don’t compete. Iedereen speelt de rol die hij of zij moet spelen en het slechtste wat je kunt doen is jezelf vergelijken met een ander. Daar vernietig je alleen maar jezelf mee. Als je je richt op het spoor van een ander en vergeet naar dat van jezelf te kijken, ontspoor je uiteindelijk. Elke weg is een optelsom van dingen en niemand legt in die zin dezelfde route af.’

Maar sommige rollen worden toch ook gewoon vergeven omdat acteurs iemand goed kennen of het goed doen op een poster?

‘Als ik dat hoor, dan hoop ik dat ik zelf ambitieus genoeg blijf. Ik prijs mezelf gelukkig met de dingen die ik gedaan heb en ben niet verbitterd geraakt. Ik hou mijn ogen goed open, kijk voortdurend om me heen en als iets dan alsnog niet lukt is het ook goed. Tijdens de opnames van *Ik Weet Wie Je Bent* gaf regisseur Hanro ons heel veel vrijheid door ons soms in onzekerheid te laten verkeren. Niet alle scènes stonden van a tot z vast en ik mocht al mijn ideeën gewoon voor zijn voeten gooien, die hij vervolgens daadwerkelijk in overweging nam. Hij is een man die heel erg in het moment creëert en zo ontstaan volgens mij de mooiste dingen.’

Voor de dramaserie *Van God Los* maakte je zelf ook een uitstapje naar regie.

‘En dat was te leuk om dat maar eenmalig te hebben gedaan. Daar ga ik dus nog een keer een vervolg aan geven. Ik heb ervan geleerd dat een acteur, hoe belangrijk ook, slechts een radar is in het geheel. Een regisseur moet aan heel veel dingen denken. Van het luciferdoosje op tafel tot de laatste zin van een scène. Gelukkig werkte ik met acteurs die heel gul waren naar mij toe, bestaande uit drie jonge jongens en ervaren rotten Jack Wouterse en Renée Soutendijk. Ze probeerden alles en daarbij communiceerden we als vakgenoten natuurlijk in dezelfde taal. Ik heb ze redelijk met rust gelaten en niet te veel proberen te zeggen. Vaak hadden we aan één blik

genoeg. Wanneer een regisseur je voortdurend heel paniekerig vastklampt, denk je op een gegeven moment: wat is hier aan de hand? Doe ik het soms niet goed? Daar ben ik verre van gebleven. Althans, dat probeerde ik. Samen bouwden we naar die ene goede take toe en daarin moet je elkaar goed kunnen aanvoelen. Acteren is een heel gevoelig en kwetsbaar beroep, daar moet je voorzichtig mee omspringen.’

Heb je veel props nodig om, bijvoorbeeld, te kunnen huilen?

‘Niet echt, en steeds minder ook. Ik zoek naar iets in een personage dat de kern vormt waar je mee verder kunt. Die moet je weten te vinden en als dat lukt is dat heel fijn werken. Toen ik Flip van Duin, de zoon van Annie M.G. Schmidt, speelde, kwam die kern vrij snel bovendrijven. Hij zei ooit: “Ik ben de zoon van een briljant kinderboekenschrijfster en een briljant chemicus, dan zou je toch een briljant kind verwachten. Nou, niet dus.” Om vervolgens naar zichzelf te wijzen. Ik dacht: dat is die man. Precies dat. En zo ga ik hem ook spelen. In de nieuwe serie zitten weer heel veel donkere figuren met duistere trekjes en ook daarin moet je zoeken naar hetgeen de persoon vormt. Het is een gegeven dat het leuk is om de bitch of de slechterik te spelen. Bovendien is er ook altijd vraag naar. Kijk bijvoorbeeld naar series als *House of Cards*. Frank Underwood doet de meest vreselijke dingen, maar je hoopt toch dat hij uiteindelijk als president in het Witte Huis terechtkomt. Dat morele kompas, en daar een beetje van afwijken... In het echte leven kan dat niet, maar er op televisie naar kijken dan weer wel.’ ✕